

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Holandya. Włochy. — Niemce. — Szwecya. — Rosya i Królestwo Polskie. — Księstwa Naddunajskie. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Jego Excelencya Namiestnik nadał opróżnioną przy c. k. władzy obwodowej w Tarnopolu posadę kancelisty dyurniście Ilyacyn-temu Zajączkowskiemu.

Lwów, 13. października 1857.

Dyrekcya finansów krajowych we Lwowie mianowała praktykantów conceptowych Emilianu Łopuszańskiego, Wiktora Terleckiego, Leona Mokrzyckiego, Leona Łodzińskiego, Karola Kielniowskiego, Marcelego Kwiatkiewicza, Longina Dunczewskiego, Teodora Terleckiego, Juliana Kabarowskiego, Romana Zaczęńskiego, Alexandra Warmkiego i Marcina Bałabańskiego koncypistami finansowymi z płacą 600 złr. m. k. w charakterze prowizorycznym.

Sprawy krajowe.

(Pan Mirés.)

Z Wenecyi donoszą: Znany bankier paryski Mirés odjechał ztąd po krótkim pobycie 13. b. m. do Florencyi i państwa kościelnego, by przyspieszyć budowę rzymskiej i centralnej kolei włoskiej, których jest anteprenierem.

Ameryka.

(Przosilenie bankowe. — Doniesienia z centralnej Ameryki. — Rewolucya w San Domingo.)

O wielkich kłopotach pieniężnych w Ameryce północnej donosi nowojorski korespondent dziennika *Times* w liście z 30. września co następuje: „Powszechna trwoga nie ustaje jeszcze. Najgorzej było w poniedziałek (28.), i zaciągnięcie pożyczki należało do rzeczy niepodobnych. Nazajutrz objawiało się większe zaufanie, ale kursa chwiały się jeszcze bardzo. Banki w Filadelfii, Washingtonie, Baltimore i w Rhode Island zawiesiły swoje wypłaty, a w zachodnich miastach były stosunki pieniężne równie krytyczne. Boston, Nowy Orlean i Nowy York znajdują się jeszcze w najlepszym stanie pod tym względem, owszem Boston miał się nawet z bogactwami ostatnimi czasy. Tylko fabrykom nie wiedzie się zdawną pomyślnością, wiele z nich zmniejszyło o połowę liczbę wyrobników, a kilka pozamykało nawet warsztaty. Trudnoby przewidzieć, jaki obrót wezmą nadal stosunki finansowe w Nowym Orleanie, ale co do Nowego Yorku można być zupełnie spokojnym. Banki nowojorskie ogłosiły publicznie okólnikiem, że nie tylko mogą wszelkie należności wypłacać gotówką, ale nawet że są w stanie przyjąć innym w pomoc. Także i rząd przykłada się z wszelkich sił swoich, aby zaradzić obecnym trudnościom finansowym. Między innymi powykupywał po wysokich cenach bony, co wielce wypadło na korzyść kas oszczędności, a lubo w teraźniejszych czasach wydaje co miesiąc milion dolarów na budowę okrętów i inne przedsiębiorstwa publiczne, nie wahał się przecież zakupić prócz tego tak zwanych „Stocków“ za 1½ mil. dolarów. Przybyło też w obieg wiele kruszczowej monety, a temi dniami spodziewają się z Kalifornii nowej przesyłki złota. Jeśli nadto kursa wexlowe na tej samej pozostaną stopie, to można jeszcze liczyć na znaczne sumy z Londynu. Z wykazu bankowego widać, że portfejl wexłów zredukowano o 1 milion dolarów, ale teraz zmieniają postępowanie i powiększą stan wexłów o 3 miliony dolarów, co nie mało ulgi przyniesie światu handlowemu. Jedną tylko korzyść przyniósł dzisiejszy brak pieniędzy, zadał najsroższy cios korsarzom, bo przy obecnym składzie rzeczy bezpieczniej w jakiegokolwiek inne wdawać się spekulacye, niż gonić za podbojami w centralnej Ameryce. Nie zaniedbuje też i rząd północnej Ameryki potrzebnych kroków z swej strony, aby zapobiedz nadal wszelkim wyprawom korsarskim. Zachowując umiarkowaną ale stanowczą politykę w obec państw centralnej Ameryki, nie pragnie gabinet Washingtonski przywłaszczać sobie ziemi w tych stronach, nie może jednak cierpieć, aby w jakikolwiek bądź sposób zagrożano wolności gościńców na centralno-amerykańskiej cieśninie. Posłowie Guatemali,

San Salvadoru i Costa-Riki zawiadomili sekretarza stanu jenerała Cass, że pułkownik Walker zamierza podjąć nową wyprawę korsarską na Nikarague. Pomienieni posłowie zażądali u rządu washingtonskiego, aby okręta amerykańskie przeszkadzały zamierzonej ekspedycyi, a sądy karały surowo wszystkich uczestników zamachu.

Z podróży rozbitego okrętu „Central-Amerika“ nie odszukano nikogo.

— Według wiadomości z Port-au-Prince z d. 7. września odniosła rewolucya w rzeczypospolitej San Domingo zupełne zwycięstwo. Dotychczasowy naczelnik rządu jenerał Baez cofnął się po doznanej pod Las Carrezas klęsce nad rzekę Ocoa. Rząd prowizoryczny przystąpi do wyboru prezydenta dopiero po zupełnem wydaleniu się z kraju Baeza tak około 17. b. m. Rząd cesarski w Hajti nie przyszedł w pomoc jenerałowi Baez. Byłby zapewne wyprawil się przeciw powstańcom, gdyby go nie powstrzymywała obawa przed stojącymi w porcie francuzkimi i angielskimi okrętami.

Hiszpania.

(Skład nowego ministerium.)

Według depezy telegraficznej z Madrytu, otrzymanej na dniu 16. b. m. w Paryżu, ogłasza *Gazeta madrycka* dymisyę obecnego ministerium. Admirał Armero obejmuje po marszałku Narvaez ministerium wojny i prezydencję rady ministrów. Obok niego będzie najważniejszą osobą w nowym ministerium p. Mon, dotychczasowy poseł hiszpański przy rzymskiej stolicy. Dalszy skład ministerium nie wiadomy jeszcze do tej chwili. Bermudez de Castro został gubernatorem stolicy. Zagajenie Kortezów zapowiadają na d. 30. października. Pan Mon wyjechał z Rzymu d. 15. b. m., a na 21. spodziewany jest w Madrycie. Aż do jego przybycia i nowego składu ministeriów zawiadywać będą pojedynczemi biurami ministeryalnemi dotychczasowi wice-sekretarze stanu. Armero i Mon, główni naczelnicy przyszłego gabinetu, przyznają się do tych samych zasad co marszałek Narvaez, może tylko nieco więcej sprzyjają systemowi parlamentarnemu. Mon jest zresztą przyjacielem i szwagrem Pidala dotychczasowego ministra spraw zewnętrznych. Wnosząc jeduak z przyjaźni Pidala do Narvaeza, można przypuścić, że ustępujący minister prezydent i jego stronnicy zechcą wspierać nowy gabinet. Stosunek Mona z Armerą jest bardzo przyjaźny.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Dalsza podróż Królowy. — Wiadomości bieżące. — Blokady kantonu. — Towarzystwa naukowe. — Szkody, jakie burza wyrządziła.)

Londyn, 16. października. Z Aberdeen donoszą telegrafem z dnia wczorajszego: „Królowa opuściła Haddo-House o godzinie 11. i przybyła o 1½ do Aberdeen. Na granicy starego i nowego Aberdeenu wznosiły się łuki tryumfalne, i lord Prevost doręczył tu Jej Mość Królowej klucze miasta. Magistrat i rada gminna eskortowały powóz królewski przez miasto. Powietrze było pogodne i ludność objawiała w świątny sposób swoje przywiązanie do panującej dynastyi. Przeszło 50.000 osób zebrało się, a wszędzie panował największy porządek. Tymczasem przybyli z Balmoral trzej najmłodsze członkowie familii królewskiej, i przyłączyli się do wysokiego towarzystwa, które opuściło Aberdeen o godzinie 2. Pociąg królewski zatrzymał się najpierwej u mostu Dun, a potem w Perth, gdzie zabawił tylko 10 minut. U dworca kolei cisnęły się tłumy ludu. Po między obecnymi znajdowali się lord i hrabina Mansfield, książe i księżna Athcoll i lord Strathallan z małżonką. — Jak donoszą z Edinburga z dnia wczorajszego, przybyła tam Jej król. Mość o godzinie 6. wieczór.

Lord i lady Palmerston przybyli wczoraj wieczór z Broadlands do Londynu. — Pan Persigny spodziewany jest na przyszły wtorek.

— *Gazeta londyńska* zawiera urzędowe oznajmienie kontr-admirała Seymour, że zacząwszy od 8. sierpnia r. b. utrzymuje blokadę portu i rzeki Kantonu zostająca pod jego rozkazami siła zbrojna jako też, że przeciw okrętom, usiłującym naruszyć tę blokadę, używane będą wszelkie środki, na jakie zezwalają prawa internacjonalne i istniejące traktaty.

— Towarzystwo narodowe ku popieraniu umiejętności socyalnych rozpoczęło w poniedziałek nanowo swoje posiedzenia pod prezydencją lorda Broughama, który w przemowie swojej starał się szczególnie przedstawić obecnemu zgromadzeniu ważność zadania, jakie sobie wytknęło. Towarzystwo to założone zostało przed 30 laty w tym zamiarze, by rozmaite gałęzie nauk i literatury uczynić

przystępnymi ludowi, a mianowicie dla osiągnięcia tego zamiaru popierać sprzedaż takich dzieł naukowych. Obecnie liczy już wspomniane towarzystwo 70 komitetów filialnych w rozmaitych częściach królestwa, i puściło dotąd w świat do 200 pożytecznych dzieł, z których kilka doczekało się już znacznego nakładu. Tak np. wydany został „Penny Magazin“ w 230.000 egzemplarzy.

— Stopniowo dają się obliczyć szkody poniesione podczas ostatniej srogiej burzy morskiej. Kilka drobniejszych okrętów angielskich zatonoło z całą osadą i wszystkimi podróżnymi w zburzonych batwanach u wybrzeży francuzkich, a d. 14. nadeszła wiadomość, że w drodze z Bremy do Londynu rozbił się okręt „Budjadingen“. Podobny los spotkał także nowo zbudowany i do żegluga na Sekwanie przeznaczony paropływ „Empercure“. Rozbił się w pobliżu Tecampe w podróży z Newcastle do Rouen, i postradał ośmiu ludzi z swej załogi. U wybrzeży przy Ushaut zatonoły dwa okręta angielskie. barki „Symetry“ i „Adventurer“ z wszystkimi podróżnymi na pokładzie. W zatoce Barnstalpe rozbił się amerykański okręt „Warden“, i tylko kapitanowi i trzem majtkom powiodło się uciec z życiem. Wiele z okrętów zaskoczonych burzą schroniło się z mniej więcej dotkliwymi uszkodzeniami na Tamizę, a wiele innych do Brestu i innych portów francuzkich.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Ulgi w opłacie celnej. — Korespondencye Napoleona I. — Plan z winnic. — Poselstwo do Petersburga. — Flota rosyjska. — Wykaz podatków niestających. — Uroczystość patrona Francyi. — Majoraty. — Kanał Suez. — Okręta rosyjskie w wyprawie na morza chińskie.)

Paryż, 16go października. Dekret cesarski w dzisiejszym *Monitorze* przedłuża aż po d. 30. września r. 1858 dawniejszą uchwałę, uwalniającą okręta od podatku z ładunków zboża, mąki, ryżu, kartofli i owoców strączkowych.

— Pierwsza część korespondencyi Cesarza Napoleona I., drukowana tylko w 1000 egzemplarzach, wyszła już przed czternastą dniami w Paryżu.

— Obfite plony z winnic w południowej Francyi napętniły wielką radością wiejską ludność Francyi. *Courrier de la Champagne* donosi, że gmina Virzenay, uzyskawszy z tegorocznego winobrania 2,500.000 franków, wyprawiła uroczyste nabożeństwo z odspiewaniem *Te Deum*.

— Prostując podaną w *Monitorze* wiadomość, zapewnia dziennik *Nord*, że wyprawiona z Kronsztadu nieliczna flota rosyjska odplynęła na cichy Ocean, nie aby wzmożnić ale po prostu złuzować stojącą w tych wodach eskadry.

— Stan zdrowia hrabi Raynevala nie polepszył się wcale. Nie zdaje się też, aby przed przyszłą wiosną udał się na swą posiadłość do Petersburga.

— *Monitor* podaje wykaz wszystkich podatków niestających w pierwszych dziewięciu miesiącach bieżącego roku. Ogólna suma wynosi 781.083.000 fr. tj. o 81,294.000 fr. więcej niż w 1855 a o 26.865.000 fr. więcej niż w roku upłynionym. W porównaniu z zeszłym rokiem wydało zaraz pierwsze półrocze nadwyżkę 26,285.000 fr., za to cała przewyżka drugiego półrocza ograniczała się tylko na 580.000 frank., z czego okazuje się jak znacznie w letniej porze upadł obrót handlowy. W szeregowości powiększyły się dochody niestające o 1,942.000 fr. za taksy wpisowe, o 591.000 fr. z należności stemplowych, o 8.275.000 z ceł na zagraniczny cukier, o 6,940.000 z ceł w ogóle, o 1,367.000 z podatku od soli, o 7,720.000 z podatku od napojów, o 7,488.000 z monopolu tytoniu. Natomiast pomniejszyły się zaowu dochody o 796.000 z podatków od napojów zagranicznych, o 3.018.000 z ceł od cukru kolonii francuzkich, o 5,621.000 z podatku od wyrobu cukru krajowego. Ogólny stan dochodów pokazuje się więc w dość pomyślnym świetle.

— Z zeszłą niedzielą obchodzono w kościele katedralnym w St. Denis uroczystość patrona Francyi. Na nabożeństwie, zakończone modlitwą za Cesarza, znajdowała się i księżna Matylda.

— Utrzymują się ciągle pogłoski, że w nagrodę kilka zasłużonych w ostatniej wojnie wschodnich generałów zamysła rząd utworzyć majoraty w Algierji.

— Budowa algierskich kolei żelaznych przyjdzie wkrótce do skutku. Ułatwiona w ten sposób komunikacya podniesie w wysokim stopniu wartość ziemi w Algierze.

— *Monitor floty*, dziennik najwięcej zyczliwy przekopaniu międzymorza Suez i najlepiej zawsze obznajomiony z postanowieniami pana Lesseps, upewnia w dłuższym artykule, że opór lorda Palmerstona w tej sprawie rozchwiał się już zupełnie i że kwestya ta załatwi się wkrótce nie wrywając Francyi z dzisiejszej neutralności, obowiązującej w równym stopniu i rząd angielski. Wysoka Porta ma⁵ w tych dniach już nadesłać panu Lesseps od tak dawna przyrzeczony firman.

— Z Petersburga donoszą *Monitorowi* z 6go października: Dywizya floty, przeznaczona do wzmocnienia rosyjskiej marynarki na wodach chińskich, odplynęła z Kronsztadu 30. września. Dywizya ta, pod rozkazami kapitana Kuznecowa, składa się z trzech korwet i z trzech paropływów, razem o 48 działach i z załogą liczącą 800 ludzi. Wkrótce odpłynie za nią fregata „Askold“ o 46 działach z załogą liczącą 450 ludzi i 25 oficerów lub kadetów.

Holandya.

(Obrady w Izbach.)

Amsterdam, 12. października. *Middelb. Ct.* pisze: Na obradach nad budżetem na rok 1857 żądała Izba druga przeszłego

roku wykazu spotrzebowanych sum na nieprzewidziane wydatki za r. 1856, tego ministerstwo nie dało, ale nastąpiło objaśnienie tyczące się budżetu na rok 1858. Znajdujemy w niem między innymi sumę 5800 r. jako składkę państwa na wystawienie pomnika w Amsterdamie na cześć udowodnionego patriotyzmu w latach 1830 i 1831 tudzież sumę 5000 fl. wydaną podczas uroczystego otworzenia kolei żelaznej z Amsterdamu do Keulen.

Wlochy.

(Zabytki archeologiczne wykopane w Ostii. — Polepszenie stosunków finansowych państwa kościelnego. — Wiadomości względem zaślubin księcia Kalabrii. — Medal św. Heleny.)

Rzym, 9go października. Korzystając z pięknej pogody, zwiedził wczoraj Jego Świątobliwość wykopaliska dawnego rzymskiego portu w Ostii. Dotąd wykopano tylko dwa zabytki starożytne większej wartości, reszta zaś znalezionych antyków nie zasługuje na przyjęcie do muzeum watykańskiego, lubo w każdym innym mniej bogatym zbiorze niepospolite zabytki mogła miejsce. Benedyktyni klasztoru św. Pawła przy gościńcu do Ostii dostąpili szczęścia i zaszczytu przyjmować Jego Świątobliwość obiadem w murach klasztornych. Do stołu papieskiego zaproszono także sześciu kardynałów, tudzież posłów austriackiego i hiszpańskiego i prałatów Antykamery. Dziennik urzędowy *Giornale di Roma* ogłasza po raz wtóry sprawozdanie o obecnym finansowym położeniu kraju. Widać tu po raz pierwszy liczby, obiecujące niejako polepszenie w tym względzie. W głównym składzie rzeczy nie wiele na tem zależy, komu właściwie przypisać obecne polepszenie stosunku między dochodami i wydatkami, mianowicie, czy zasługom nowo utworzonej konzulty finansowej, czy też gorliwości samego ministra finansów p. Ferrari. Radey konzulty finansowej znają ojcowskie chęci Jego Świątobliwości, a pan Ferrari okazał rzeczywiste więcej zdolności i sumiennosci, niż jego poprzednicy. Słychać także, że wszystko poszczególne w różnych czasach i pod różnymi warunkami zaciągane pożyczki u Rotszilda zleją się teraz w jedną ogólną sumę. Znadto wielkie monety miedziane mają wyjść teraz z obiegu, a wkrótce ma także nastąpić amortyzacya bonów banku Duchu św. W miejsce terażniejszej monety miedzianej każe rząd bić drobne monety złote nie odliczając agio.

Neapol, 10. października. Zaślubiny następcy tronu księcia Kalabrii z siostrą Cesarzowej austriackiej odbędą się jak donosi dziennik *Union* dopiero po roku. Temi dniami uda się książe za granicę, gdzie ma się widzieć z swoją narzeczoną, młodą księżniczką bawarską. Niektóre dzienniki donosiły, że neapolitańskim żołnierzom, którzy służyli pod Napoleonem, nie będą wolno, nosić medalu św. Heleny. Wiadomość ta jest zupełnie bezzasadna, gdyż pozwolenie to nie będzie w żadnym wypadku wzbronione.

Niemce.

(Konferencye względem uregulowania systemu banknotów. — Pełnomocnik brazylijski.)

Berlin, 17. października. Dzisiejszy *Preuss. Koresp.* donosi: Król pruski rząd zaproponował niedawno konferencyę dla uregulowania systemu banknotów związku celnego, i wszystkie państwa związku celnego zgodziły się na tę propozycyę; teraz więc zostały te państwa zaproszone na konferencyę, która nastąpi w połowie listopada.

Darmsztad, 11. października. Dnia dzisiejszego miał zaszczyt Dr. Jan Aloes Loureiro, mianowany cesarsko-brazylijskim pełnomocnikiem przy tutejszym dworze, doręczyć prezydentowi wielko-książęcego ministerjum, baronowi Dalwigk, swoje pismo wierzytelne.

Szwecya.

(Stan zdrowia Króla Jego Mości. — Książę Rejent przybył do Chrystyanii.)

Sztokholm, 13. października. O stanie zdrowia J. M. Króla szwedzkiego nie słyhać nic urzędownie przez dłuższy czas, to nam tylko wiadomo, że dotąd niepolepszyło się Królowi wcale. Dnia 7. b. m. miał baron Manderström, który przed kilką dniami wrócił do Sztokholmu z Paryża, posłuchanie u J. M. Króla na zamku Tulgaru.

Chrystyania, 13. października. Książę Rejent przybył tutaj 10. b. m. w południe. U dworca kolei żelaznej przewitali go najuniżeniej: przełożony okręgu, władze wojskowe i cywilne. Liczne zgromadzona ludność witała następcę tronu wśród okrzyków radości. Jak mówią, następcę tronu ma być dzisiaj w teatrze. Storching ma być rozwiązany jutro.

Rosya i Królestwo Polskie.

(Ułaskawienie. — Inwalid ruski o Indyach. — Protektorat europejski.)

Warszawa, 16. października. *Gazeta Warszawska* donosi: Rada administracyjna Królestwa, w skutek najwyższego przebaczenia Antoniemu Słomińskiemu, który samowolnie do kraju powrócił, oraz w skutek udzielonej amnestyi Wincentemu Ulenieckiemu, i na zasadzie postanowienia z dnia 17. (29 czerwieca 1841 roku na przełożenie pełniącego zastępczo obowiązki dyrektora głównego prezydującego w komisji rządowej przychodów i skarbu, postanowiła, że Antoni Słomiński, postanowieniem rady administracyjnej z dnia 26go maja (7go czerwieca) 1853 roku, i Wincenty Uleniecki postanowieniem rady administracyjnej z dnia 1. (13) maja 1853 roku na konfiskatę majątku skazani, wracają do używania praw cywilnych, pierwszy od dnia 5. (17.) lipca r. b., a drugi od dnia 13 (25) marca r. b., jako dat najwyższej im udzielonych ulaskawień. Majątek

jakiby od tychże dat stał się którego z nich własnością, nie ulega już konfiskacie, której skutki rozeciągają się tylko do funduszów wykrytych lub wykryć się jeszcze mogących, jakie tenże Słomiński lub Uleniecki przed datą wyrzeczenia konfiskaty posiadali, lub też jakie na nich po tę datę jakim bądź prawem przypadają.

Petersburg, 10. października. *Inwalid ruski* pisze pod względem powstania w Indjach: „Musimy przyznać, że ostatnie wiadomości z Indji nieprzedstawiają wcale w świetnych barwach tamtejszego stanu rzeczy. Zaszły w Indjach wypadki zdają się usprawiedliwiać wniesione niedawno pytania, mianowicie: Czy niewypadnie nanowo zdobywać Indji? Czy siły Anglii podążają takiemu dziełu? Czy potrafi Anglia zdobyte niegdyś państwo podbić po raz drugi? Co się stać może, jeśli wypadnie Anglii pokonywać nie „garstkę buntowników“, zasługujących na surową chłostę, ale 200 milionów ludności, zamieszkującej przestrzeń 450 000 wiorst kwadratowych? W takim razie byłoby więc słuszne to pytanie: „czy siły Anglii sprostaną takiemu zadaniu?“ Oby Anglia, jeśli nie jest jeszcze za późno, przytłumiła to „dzikie, haniebne powstanie!“ życzymy jej tego z całej duszy i będziemy bez zawiści spoglądać na jej zwycięstwa. Ośmielamy się jednak dodać tu kilka słów jeszcze: Czy można dopuścić, ażeby to wielkie, milionami zaludnione państwo, tak bogate w płody ziemi i przemysłu, zginęło dla cywilizacji i handlu, i tylko dlatego popadło w anarchię, że Anglia niezdoła własnymi siłami odzyskać swej potęgi w Indjach? Ktożby przypuszczał coś podobnego? Co bowiem nie jest w mocy Anglii, może dokonać tego Europa. Zamiast wyłącznego panowania Anglii w Indjach mógłby stać protektorat europejski. Wtedy byłoby rozszerzenie cywilizacji w odebranych Indjach sprawą publiczną, i wtedy można śmiało powiedzieć: Koniec chwali dzieło!“

— Z Astrachanu donoszą tutejszym dziennikom. Dnia 18go września przybył tutaj na parostatku „Wiestnik“ młody angielski podróżny, siostrzeniec angielskiego posła sir Seymour Kerry Wodehouse, który i sam był przy poselstwie w Petersburgu. Po upływie roku służby, pragnął przed powrotem do Londynu, poznać Rosyę, i dla tego przedsięwziął tę podróż. Z Astrachanu udał się do księcia Tjumenewa władcy 2000 kibitek kałmuckich; młody ten Anglik zwiedza szczegółowo nasze rybiarnie i zamyśla u nas zabawić do 13. b. m. poczem uda się parostatkami do Baku. Ztamąd zwiedzi Tyflidę, Krym, Odessę, i na Konstantynopol wróci do Londynu. Nie jest to pierwsza podróż tego rodzaju, i pokazuje się, że w kraju położonym nad Kaspijskim morzem znajduje się wiele, co na bliższy zasługuje pogląd, chociaż dla nas jest obojętnem.

Śsiestwa Naddunajskie.

(Arosztacye w Serbii.)

Belgrad, 10. października. Prefekt policyi i dwóch zandarmów przytrzymali wczoraj na ulicy senatora i byłego ministra spraw wewnętrznych, właśnie gdy wraz z prezydentem senatu wracał w powozie z posiedzenia. Równocześnie udał się jeden oficer z 15 kawalerzystami do miasta obwodowego Semendrya, aby uwięzić zostającego tam na urlopie senatora a byłego ministra finansów Pauna Jankowicza. Powodem aresztacji ma być odkryte sprzysiężenie na życie księcia, a wymierzone przeciw obecnemu stanowi rzeczy. Obadwaj uwięzieni senatorowie należeli do ludzi z największym wpływem w kraju. Pan Damianicz jest nawet szwagrem synowca księcia, młodego Karagieorgiewicza. Także i wewnątrz kraju mają zajęte jeszcze liczne uwiężenia. Drut telegraficzny przerwano na kilku miejscach. Wczorajem podłożono ogień, może jako hasło zamierzonego wybuchu. W mieście panuje jednak spokój i porządek.

Azya.

(Ostatnie wiadomości z Indji. — Wybrzeża Koromandlu spokojne. — Armia oblężnicza pod Delhami. — Administracya Indji wschodnich.)

Dziennik *Morning Post* otrzymał na Marsylię następujące bliższe wiadomości z Indji: „Kontyngens gwaliorski uchylił z władzy Maharadzę Scindya i wyniósł na tron, księcia z rodziny Króla Delhów. Lord Canning nie chciał usłuchać prośb mieszkańców Kalkuty i ogłosił stan oblężenia w całym Indjach. Powstańcy delhijscy mają liczyć tylko 17.000 żołnierza i to w czwartej części jazdy. Na d. 30. sierpnia zdobyto pod Delhami kilka okopów między Sammy, a miastem. Zapowiedziane bliskie kroki zaczęte wywołały w obozie angielskim powszechną radość. Wysokość wody Gangesa i Dzumny podniosła się ostatnimi czasy znacznie niż kiedykolwiek. Bezustanne ulewy utrudniają wielce pochód wojska. Nieprzyjaciel obwarował się przed Cawnpore u wybrzeży strumienia. Cawnpore i Luknow mają zapas żywności na cały miesiąc. W Agra wzmożono skład opium i obsadzono go wojskiem i działami. Obiegała powszechnie pogłoska, że pomiędzy rokoszami delhijskimi wybuchły niezgody. Gubernator Kalkuty przyzwolił na zwyczajny obchód mahometańskiej uroczystości Moharum, ale zachowanie się muzulmanów było tak wyzywające, że po wielu miejscach publicznych porostawiano działa i hufce ochotników.“

— Wychodząca w Kalkucie *Gazeta wojskowa* gani w numerze swoim z 8. września plan ustąpienia z Dinapore i Patny, gdyż tym sposobem utworzonoby rzekę Ganges nieprzyjacielowi. Listy handlowe uzalają się na zbytnią powolność w wyprawianiu posiłków, jako też na niedostateczną ich liczbę. Zresztą wyrażają nadzieję, że ostatnia poczta przedstawi Anglikom całe niebezpieczeństwo sytuacji i wzbudzi u nich potrzebny zapał do przytłumienia tego buntu. Listy oficerów angielskich powstają na niedołęztwo

6000 ludzi wojska posiłkowego, którzy pod Dinapore dali się pobić insurgentom liczącym zaledwie 1500 ludzi.

— Izba handlowa w Bordeaux otrzymała następującą depezę z Marsylii z 14. października: „Na wybrzeżu Koromandlu było spokojnie, gdyż spodziewano się, że za przybyciem posiłków angielskich zostanie rokosz przytłumiony. W prowincjach południowych panował spokój równie jak i w Kalkucie. Nieobawiano się już, by powstanie mogło się tak dalece rozszerzyć.“

— Podług ostatnich wiadomości z Delhów wynosiła angielska armia oblężnicza 9700 ludzi, ale tylko w połowie składała się z wojsk europejskich. Gościniec między Mirutem i Delhami był otwarty.

— Wobec powszechnego zajęcia, jakie w tej chwili wzbudzają Indye wschodnie, nie od rzeczy będzie przytoczyć kilka ciekawych dat, odnoszących się do wewnętrznej administracji kolonii: „Ogólne dochody z całego indo-brytańskiego państwa wynoszą rocznie 17 do 18, zaś wydatki 16 do 17 milionów funtów szterlingów. Posiadłości angielskie składają się po części z krajów bezpośrednio podległych pod zarządem najwyższych namiestników prezydenci bengalskiej, madraskiej i bombajskiej, jakoteż rządu w Agrze, po części zaś z krajów pośrednio podległych i księstw lenniczych, które raz tej, raz owej podlegają zwierzchności. Ogólną przestrzeń posiadłości bezpośrednich jak Sindh, Pendżab i wszystkie inne prowincye dawnego birmańskiego państwa podają obliczenia angielskie na 800.758 mil kwadratowych. Prowincye lennicze sięgają 508.422 mil kwad. a całe państwo razem obejmuje niezmierny obszar 1.309.200 mil kwad. ang. Jedna ósma część tej ludności wyznaje religię mahometańską. Wzajemne zobowiązania prowincyi lenniczych do Anglii a Anglii do nich oznaczone są osobnymi przymierzami, a różnią się między sobą jak do narodu. Często ograniczają się powinności lennicze jakiegoś państwa na tem tylko, że bez zezwolenia Anglii nie może hołdowniczy kraj żadnego Europejczyka ani Amerykanina przyjąć w swoją służbę, a rezydentów angielskich musi utrzymywać w swoich miastach, często zaś obowiązana jest prowincya lennicza znosić także zbrojną załogę angielską i opłacać pewne daniny do kalkuckiego skarbu, często wręcz musi zezwalać Anglikom zawiadywać ich domowymi sprawami i żadnemu nie może oprzeć się rozkazowi. A gdzie nawet nie istnieją podobne zobowiązania rozporządzały władze angielskie w razach nagłej potrzeby wszystkimi siłami prowincyi pośrednio tylko podległych. Najważniejszymi z tych krajów lenniczych są Nepal o 54.500 mil kwadr. i 2.000.000 ludności, Mesur o 30.886 mil kw. i 3.000.000 mieszkańców, Heiderabad (Nizam) o 95.337 mil kw. i 10 do 11.000.000 mieszkańców, Bezar i Nagpor o 75.432 mil kw. i 5.000.000 mieszkańców. Dochody z tych wszystkich mniej więcej rozległych państw lenniczych wynoszą 13.000.000 funt. szt., z których zaledwie 600.000 ft. szt. wpływa do kalkuckiej kasy, reszta zaś pochłaniają najrozmaitsze wydatki. Wszystkie prawie złożone z tronu rodziny indyjskie pobierają roczne pensye w sumie 1.296.258 L., a to w podziale następującym:

	funt.	szt.
Rodzina Wielkiego Mogula Delhi	130.000	
„ ostatniego Naboba bengalskiego	160.000	
„ dawniejszych Nabobów	90.000	
„ ostatniego Naboba z Karnaty	116.000	
„ Radzy z Tauror	118.000	
„ Radzy z Benares	14.000	
„ Tipo-Saiba z Mysory	63.000	
Rozmaici Radzowie malabarscy	25.000	
Rodzina ostatniego Peiszwy Maharattów	135.000	
Rozmaite inne pensye pomniejsze	443.140	
Place: urzędników pierwszej klasy wyłącznej narodowości angielskiej dochodzą sum bajecznych w dostownem tego słowa znaczeniu. Okaże tu najlepiej następujący wykaz:		funt. szt.
Najwyższy namiestnik pobiera	25.000	
Namiestnicy Madrasu i Bombaju każdy po	12.000	
Wice-namiestnik Agry	8.400	
Kalkuccy panowie radni	10.000	
Panowie radni w Bombaju i Madrasie	6.200	
Wyżsi kontrolorowie (<i>comissioners</i>) w prowincjach	3.500	
Zastępcy kontrolorów	12—1.800	
Urzednicy i poborcy w prowincjach	2.800	
Zastępcy poborców	840—1.200	
Pomocnicy poborców	480	—

Doniesienia z ostatniej poczty.

Szolnok, 17go października. Dziś zrana o godzinie 11tej przejeżdżały lokomotywy po raz pierwszy nowym mostem kolei żelaznej na Cisie pod Szolnokiem wśród radośnych okrzyków licznie zgromadzonego ludu.

Paryż, 19. paźdz. Cesarz odjechał wczoraj o godzinie 2¹/₂ po południu do Compiegne. — Na bulwarach nierobiono od kilku dni żadnych interesów. Mówią, że mała giełda zostanie zamknięta, i tylko na urzędowej będzie dozwolona spekulacya.

Londyn, 19. paźdz. Z Nowego Yorku nadeszły z 8. b. m. następujące wiadomości: Przesilenie finansowe wzmagają się coraz bardziej; znowu zbankrutowało kilka banków i domów handlowych.

Turyń, 18. paźdz. *Gazetta piemontese* oświadcza powtórnie, że podana w wielu dziennikach włoskich wiadomość o wydaleniu 26 emigrantów z Neapolu i Sycylii na żądanie rządu neapolitańskiego jest zmyślona.

Berlin, 18. paźdz. zrana. Jego król. Mośe przespał cała noc spokojnie. Mimo to jednak okazuje się tylko powolne wracanie do sił, chociaż Jego król. Mośe odzyskuje powoli apetyt.

— 19. paźdz. zrana. Jego król. Mośe przespał i dzisiejszą noc spokojnie z małemi tylko przerwami; zresztą jest stan zdrowia Króla prawie taki sam jak wczoraj.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 21. października. Dziś były na naszym targu następujące ceny; męc pszenicy (83 H) 2r.44kr.; żyta (77 H) 2r., owsa (45 H) 1r.7kr.; hreczki 1r.46kr.; ziemniaków 42kr.; — cetrna siana 1r.5kr.; okłotów 42kr.; sag drzewa bukowego 10r.54kr.; sosnowego 9r. mon. konw.

Kurs lwowski.

	Dnia 21. października.	gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	45	4	48
Dukat cesarski	" "	4	48	4	51
Półimperyal zł. rosyjski	" "	8	19	8	22
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	36	1	37
Talar pruski	" "	1	32	1	33 1/2
Polski kurant i pięciopięciotówka	" "	1	11	1	12
Galic. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	36	80	12
Galic. listy zastawne za 100 złr.		77	30	78	—
5% Pożyczka narodowa		80	40	81	27

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 19. października o pierwszej godzinie po południu.
 Pożyczka narodowa 5% 82 1/2 — 82 1/4. Pożyczka z r. 1851 S. B. 5% 93 — 93 1/2. Lomb. wen. pożyczki z 5% 95 — 95 1/4. Obligacje długu państwa 5% 80 1/2 — 80 3/4, det. 4 1/2% 69 1/2 — 70, det. 4% 63 — 63 1/2, — detto 3% 50 — 50 1/2. detto 2 1/2% 40 1/4 — 40 1/2, detto 1% 16 — 16 1/4. Oblig. Glogn. z wypłata 5% 96. — Detto Oedenburgs. z wypłata 5% 95 — —. Detto Peszt. 4% 95 — —. Detto Medyol. 4% 94 — 94 1/4. Obligacje indemn. niższ. austr. 5% 88 — 88 1/2, detto węgier. 78 — 78 1/2, detto galic. i siedmiogr. 77 1/2 — 77 3/4. detto innych krajów koron. 85 — 87. Oblig. bank. 2 1/2% 61 — 62. Pożyczka loter. z r. 1834 314 — 316. Detto z roku 1839 136 3/4 — 137. Detto z r. 1854 106 1/4 — 106 3/4. Renty Como 16 3/4 — 17. Galic. list. zastawne 4% 81 — 82. Półn. Oblig. Prior. 5% 85 — 85 1/2. — Glognickie 5% 80 — 81. Obligacje Dun. żeglugi par. 5% 86 — 86 1/2. Oblig. Lloyd (w srebrze) 5% 88 — 89. 3% Prior. obl. tow. rząd. kolei żelazn. po 500 frank. za szt. 107 — 108. Akcyi bank. narodowego 961 — 962. Akcyje c. k. uprzyw. towarzystwa kred. 202 1/4 — 202 1/2. Akcyje niż. austr. tow. eskomp. 115 — 115 1/2. Detto Budzyńsko-Lincko-Gmundzkiej kol. 229 — 230. Detto półn. kolei 170 1/4 — 170 1/2. Detto tow. kol. żel. za 500 frank. 275 1/4 — 275 1/2. Detto kolei ces. Eliz. po 200 złr. z wplata 30% 100 1/8 — 100 1/4. Detto Połud.-północn. niem. komunikacyjnej kol. żel. 100 1/8 — 100 1/4. Detto cisiańskiej kolei żel. 100 1/8 — 100 1/4. Detto Lomb.-wen. kol. żel. 232 1/2 — 233. Detto Cesarza Franc. Józ. wschod. kol. żel. 185 1/2 — 186. Detto losy tryest. 104 — 104 1/2. Detto tow. żegl. parowej 527 — 529. Detto 13. wydania 99 — 99 1/2. Detto Lloyd 350 — 355. Peszt. mostu łańcuch. 58 — 60. Akcyje młyna parowego wiedz. 70 — 71. Detto Preszb.-Tyrnawskiej 1. wydania 20 — 21. Detto 2. wydania 29 — 30. Esterhazego losy 40 złr. 80 1/2 — 81. Windischgrätzka losy 28 — 28 1/4. Waldsteina losy 27 3/4 — 28. Keglevicha losy 14 1/4 — 14 1/2. Ks. Salma losy 42 1/2 — 42 3/4. St. Genois 38 1/2 — 38 3/4. Palfego losy 38 1/2 — 38 3/4. Clarego 40 — 40 1/4.
 Amsterdam 2 m. 87 1/2. Augsburg Uso 106. — Bukareszt 31 T. 265 1/2. Konstantynopol 31 T. — — Frankfurt 3 m. 104 3/4 t. — Hamburg 2 m. 77 1/4. — Liwurna 2 m. 104. — Londyn 3 m. 10 — 13. — Medyolan 2 m.

103 1/2. — Paryż 2 m. 123. — Cesarskich ważnych dukatów agio 8 — — Napoleons'dor — 8 — 13 — Angielskie Sover. 10 21 — 10 21. — Imperyal Ros. 8 26 — — —.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 21. października.
 Oblig. długu państwa 5% 80 3/4; 4 1/2% — ; 4% — ; z r. 1850 — — 3 3/8 — ; 2 1/2% —. Losowane obligacje 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. 319; z r. 1839 136 3/4. Wied. miejsko bank. — Węgiers. obl. kamery nadw. — Akcyje bank. 957. Akcyje kolei półn. 1710. Glognickiej kolei żelaznej — Oedenburgskie — Budwajskie — Dunajskiej żeglugi parow. 526. Lloyd — Galic. listy zast. w Wiedniu — Akcyje niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego a 500 złr. 578 1/4 złr.
 Amsterdam 1. 2 m. — Augsburg 106 1/4 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 104 3/4 2 m. Hamburg 77 1/4 2 m. Liwurna 104 1/2 2 m. — Londyn 10 — 15 — 2 m. Medyolan 103 3/4. Marsylia — Paryż 123 1/2. Bukareszt 265 1/2. Konstantynopol — — Smyrna — Agio duk. ces. 8 1/8. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. — ; lit. B. — Lomb. 229 —. 5% niż. austr. obl. indemniz. — ; detto galicyjskie 78 1/4 Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 106 3/4. Pożyczka narodowa 81 1/2 C. k. austr. akcyje skarb. kolei żelaz. po 500 fr. 275 1/2 fr. Akcyje c. k. uprzyw. zakładu kredyt. 202 —. Hypotekar. listy zastawne —. Akcyje zachodniej kolei żelaznej —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 21. października.
 PP. Augustynowicz Bol., i Abl Fr., c. k. rotm., z Przemyśla. — Dyakowski Wic., z Paryża. — Gottlieb Felix, z Dolhomoscisk. — Kępski Ludwik i Zubrzycki Józef, z Krakowa. — Maramorosz Józef, z Kamionki wołoskiej. — Obiński Wiktor, z Mycowa. — Pierzechała Ig., z Myszkowic. — Plener Ignacy, c. k. radca minist. i dyrek. finan. z Preszburga. — Padlewski Stan., z Perepolnik. — Rulikowski Kaj., z Switarzowa. — Udrycki Adolf, z Wielkich Mostów. — Ubysz Feliks, z Ostobuża. — Zagórscy Wicenty i Mieczysław z Podbuża.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 21. października.
 PP. Delinowski Antoni, adwok. do Tarnopola. — Forster James, król. angielski porucznik, do Krakowa. — Kaczkowski Ig., do Artasowa. — Łodyński Piotr, do Wólki. — Nowosielski Jan, do Żółkwi. — Pieczykowski Mel., do Wybranówki. — Reindl Ant., c. k. kap. do Wolicy. — Hr. Rzewuski Leon, do Krakowa. — Serwatowski W., do Buczniowa. — Sozański Wic., do Wolicy. — Torosiewicz Michał, do Poltwy. — Wołodkiewicz Wiktor do Rosochatego. — Zawadzki Nik., do Belzca.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. października.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	328.98	+ 2.6'	82.6	połud.-wsch sł.	jasno
2. god. popoł.	328.82	+ 5.8'	72.8	" "	" "
10. god. wiecz.	328.66	+ 5.0'	83.0	" "	" "

T E A T R.

Dziś: opera niem.: „Die Hugenotten.“
 Jutro: na scenie polskiej: „Wojna Kobiet“ czyli „Walka o miłość“, komedia w 3 aktach z francuskiego przełożona przez J. N. Kamińskiego.

KRONIKA.

Administracyjna biblioteka ministerium spraw wewnętrznych pod zarządem pana Konstantyna Wurzbacha jest otwartą na użytek dla wszystkich ministeriów codziennie od 9 do 3 godziny. Dzieła można pożyczać albo używać na miejscu w sali. Biblioteka ta, zawierająca do 2,000 dzieł, bogata jest najwięcej w zbiory prawodawstwa państw obcych.

— Dziennik „Gazz. di Milano“ z 12. b. m. ogłasza program konkursu względem wzniesienia pomnika dla Leonarda da Vinci, w Medyolanie. Do wykonania tego dzieła, na które przeznaczyla hojność cesarska 60,000 lirów będą przypuszczeni tylko Lombardowie, i w Lombardyi zamieszkalni rzeźbiarze.

— Burmistrz miasta Wiednia ogłosił następujące obwieszczenie: Mleko, jest jedno z najważniejszych często nawet jedyne pożywienie, musi być zatem w zupełnie naturalnym stanie konsumentom sprzedawane. — Zatem, by zapobiedz wszelkim zfałszowaniom zbieranego (świeżego od krowy) jako też niezbianego mleka i śmietanki, gdyby nawet tylko przymieszanem najniebezpieczniejszych pierwiastków albo wody, — rozporządza się z upoważnienia c. k. niż.-austr. wysokiego namiestnictwa co następuje:

1. Od 1. listopada 1857, podpada każde mleko, czyli to od krów tutejszych czy z poza linii miasta tutaj sprowadzane i każdego rodzaju, ściśtemu badaniu po poprzedniem rozebraniu chemicznem za pomocą cymetowanych galaktometrów, by przekonać się, czyli mleko nie zawiera w sobie żadnych innych pierwiastków a nawet i wody. Badania te wykonywać będą urzędnicy przeznaczeni do dozoru podczas targów.

2. Konstrukcyja i użycie tego mlekomiaru wyjaśnia rasę, wiek, życie i sposób wyżywienia krów, podług tego będzie się uwzględniać gatunek mleka, a rozwiązanie chemiczne i badania galaktometryczne uważane będą za dowód i żaden zarzut nie będzie przyjętym w tym względzie.

3. Każde mleko uznane po odbytej próbie za zfałszowane, zostanie bez względu na ilość i wartość natychmiast skonfiskowane i podług okoliczności zniszczone albo na korzyść ubogich zakładów w odpowiedni sposób obrócone.

4. Prócz tego, przeciw wszystkim u których znajdzie się zfałszowane mleko jako też i przeciw tym, którzy mieli udział w fałszowaniu, — postępować się będzie podług §§. 403, 404, 405, 197, do 205, 461, i 462, prawa karnego, a we wszystkich innych wypadkach nałożone będą kary pieniężne od 2

do 200 złr. albo areszt a podług okoliczności osobliwie, jeżeli podobne przewinienia powtórzą się częściej, nastąpi bezwzględnie zakaz sprzedawania mleka.

5. Ponieważ jest w interesie przekupek, do swych sklepików skupować mleko tylko niezfałszowane, nieuwzględnia się żadna wymówka, iż mleko zfałszowane już w takim stanie było kupione. Dozorcy targowi są spoważnieni przepisy te zachowywać ściśle, i przedsiębrać rewizye nie tylko u tutejszych mleczarek ale i podczas wnoszenia mleka na linii.

Exemplarze tego obwieszczenia rozdano wszystkim urzędem gminnym w pobliżu Wiednia do rozgłoszenia dalszego a każdy członek nadzoru targowego otrzymał mlekomiar, by ze ścisłą sumiennością postępować w swem urzędowaniu przy mierzeniu mleka

— Rada administracyjna królestwa polskiego, zważywszy, że rzeka Pyś, v. Pisna, od granicy Królestwa polskiego do ujścia jej w rzekę Narew, jest zdolna otworzyć rozleglejszą komunikację wodną, a w tym celu zachodzi potrzeba usunięcia przeszkód tamujących jej spławienie, na przedstawienie zarządu XIIIgo okręgu komunikacyi postanowiła, co następuje: Art. 1. Rzeka Pyś v. Pisna w całym jej biegu, od granicy pruskiej aż do ujścia w rzekę Narew, za splawną uznana zostaje. — Art. 2. Żadne zakłady wodne nie mają być odtąd na rzece Pyś v. Pisna budowane bez szczególnego pozwolenia rządu, stawianie jazów dla łowienia ryb i wszelkich innych przeszkód tamujących wolny przepływ wód bezwarunkowo zabrania się. — Art. 3. Trzy młyny przy ujściu rzeki Pyś v. Pisna położone, z których jeden pływak, a dwa drugie przy brzegach rzeki na palach zbudowane, wszystkie trzy o kołach łopatkowych, zwykle przy pływakach używanych, nie mogą być na przyszłość tak co do konstrukcyi kół, jak niemniej wysokości wody roboczej w niezem zmienione bez pozwolenia rządu; nadto mają mieć w groblach wstrzymujących wodę roboczą, otwory dogodne do przejścia tratw i wszelkich statków bez żadnej przeszkody z tego powodu stan ich terazniejszy ma być zaraz po ogłoszeniu niniejszego postanowienia protokółarnie przez miejscową władzę techniczną opisany. — Art. 4. Mosty stałe na rzece tej stojące, mają być kosztem skarbu przerobione, lub innym rodzajem komunikacyi zastąpione, tak aby statki splawne wszelkiego rodzaju nie doznały żadnej przeszkody w przepływie.